

Utenos
rajo
savivaldybė

PROJEKTAS

SAUGIOS MOKYKLOS LINK: SMURTO DĖL LYTIES IR/AR NEGALIOS PREVENCIJOS VEIKSMINGUMO TYRIMAS UTENOS RAJONO PROGIMNAZIJOSE

Projekto vykdytojas: VšĮ Utenos kolegija.

Projekto trukmė: 2025 m. gegužė - 2025 m. gruodis.

Bendra projekto vertė: 5000,00 eurų.

Projektas finansuojamas Utenos rajono savivaldybės ir Utenos kolegijos lėšomis.

Sritis: Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencija

Prioritetas: Smurto dėl lyties ar negalios prevencija.

Projekto tikslas: nustatyti, ar Utenos rajono progimnazijose taikomose prevencinėse priemonėse išskiriamas smurto dėl lyties ir/ar negalios aspektas ir įvertinti prevencinių priemonių veiksmingumą, sukuriant mokslu ir empiriniais tyrimo duomenimis pagrįstą vertinimo algoritmą su veiksmingumo indekso skaičiavimu, kuris padėtų tobulinti smurto prevencijos priemones mokyklose.

Projektu sprendžiamos problemos

Smurtas dėl lyties ir negalios mokyklose - kompleksinė problema, turinti ilgalaikių pasekmių tiek nukentėjusiems, tiek visai mokyklos bendruomenei. Nors visuomenės sąmoningumas apie diskriminaciją ir smurtą auga, prevencinių priemonių veiksmingumas išlieka nepakankamai ištirtas. Daugelis prevencinių programų mokyklose yra orientuotos į bendrą smurto ir patyčių prevenciją, tačiau dažniausiai jos neišskiria lyties ir/ar negalios aspektų, kurie yra svarbūs siekiant tikslingai spręsti smurto dėl lyties ir/ar negalios problemas. Analizuojant esamas prevencines programas, pastebima, kad jose naudojama bendra "smurto" ar "agresyvaus elgesio" sąvoka, neakcentuojant smurto dėl lyties ir/ar negalios specifikos. Papildomą iššūkį kelia 2024 m. rugsėjo mėn. įsigaliojęs visuotinis įtraukusis ugdymas, kuris gali netiesiogiai prisidėti prie smurto dėl negalios augimo, jei jam nėra tinkamai pasiruošta. Mokykloms trūksta specialistų, galinčių padėti tiek mokytojams, tiek mokiniams prisitaikyti prie naujų ugdymo modelių. Jei prevencinės programos nėra lygiagrečiai stiprinamos, gali didėti negalią turinčių vaikų socialinė izoliacija, o kartu ir diskriminacija, patyčios ar agresyvus elgesys jų atžvilgiu.

Projekto veiklos ir laukiami rezultatai

Tyrimo metu bus kuriamas moksliai pagrįstas vertinimo algoritmas su veiksmingumo indekso skaičiavimu, kuris padės tobulinti smurto prevencijos priemones mokyklose.

- ❖ Tyrėjai atliks esamos situacijos smurto dėl lyties ir/ar negalios paplitimo bei prevencijos priemonių veiksmingumo analizę Utenos rajono progimnazijose; išnagrinės gerąsias praktikas įgyvendinant prevencines programas.

- ❖ Bus atliktas tyrimas – apklausti Utenos rajono progimnazijų moksleiviai, jų tėvai, mokytojai apie smurto dėl lyties ir negalios formas, taikomas prevencines priemones.

- ❖ Bus organizuotos 2 kūrybinės dirbtuvės mokiniams apie smurto prevenciją ir įvairovės priėmimą, tai prisidės prie mokinių sąmoningumo ugdymo, stereotipų mažinimo, empatijos ir pagarbos kitoniškumui skatinimo, prie prevencinių priemonių mokykloje įvairovės.

- ❖ Atsižvelgiant į tyrimo rezultatus, bus parengta tyrimo ataskaita ir konkrečios rekomendacijos Utenos rajono progimnazijoms ir savivaldybei, kaip sukurti saugesnę, palankesnę ir nesmurtinę mokymosi aplinką Utenos rajono progimnazijose.

- ❖ Pristatant tyrimo rezultatus ir gerąsias praktikas visuomenei, bus organizuota konferencija apie smurto dėl lyties ir/ar negalios prevenciją mokyklose: ekspertų diskusija apie veiksmingas prevencines priemones; progimnazijų atstovų, mokytojų ir tėvų įtrauktis į sprendimų paiešką.

➤ Projektą įgyvendina Utenos kolegijos Verslo ir technologijų fakulteto tyrėjai.